

15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
5.1.2.e

Postbus 20401
2500EK Den Haag

Leeuwarden, 17 juli 2024

Ons kenmerk: WFRL-605823

Vakgroep: Plannen en Projecten
Deelsystemen

Bijlage(n): 0

5.1.2.e

Onderwerp: Advies op geactualiseerd winningsplan Pieterzijl-Oost

5.1.2.e

Op 30 mei 2024 ontvingen wij uw verzoek om uiterlijk 24 juli 2024 een advies uit te brengen over het geactualiseerde winningsplan Pieterzijl-Oost. Bijgaand ontvangt u het advies van Wetterskip Fryslân. Ons advies hebben wij afgestemd met Provinsje Fryslân en gemeente Noardeast-Fryslân. In onze brief beperken wij ons tot de gevolgen van de gaswinning op het watersysteem in het beheergebied van Wetterskip Fryslân.

Achtergrond adviesaanvraag

In het geactualiseerde winningsplan Pieterzijl-Oost wordt voorgesteld de productieduur te verlengen van 2024 tot 2030. Het totale productievolume en de bodemdaling worden niet vergroot, het trillingsrisico blijft zeer klein. Wel ligt het betreffende gebied tussen de Waddenkust en de Friese Wouden en het ligt wat betreft de waterbeheersing voor een deel open voor de Friese boezem (een stelsel van meren, kanalen en vaarten met het streefpeil van NAP-0,52 meter). De drooglegging van deze gebieden staat al onder druk en daarom maakt een verlenging van de gaswinning en de daaraan verbonden bodemdaling de waterhuishouding gecompliceerd.

Advies Wetterskip Fryslân

Wetterskip Fryslân is tegen iedere vorm van delfstoffenwinning in ons beheergebied die tot versnelde daling van de bodem leidt. Wij adviseren negatief over het voorliggende winningsplan en vragen u om niet in te stemmen met de verlenging van de winning uit het gasveld Pieterzijl-Oost. Wij volgen daarmee de advieslijn die wij eerder in de adviezen voor Pieterzijl-Oost volgden (in 2018), in de adviezen voor de recente nieuwe winningsplannen in het veenweidegebied en in de bezwaarmaking tegen de daaropvolgende besluiten. Aan ons advies liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

- Verlenging gaswinning leidt tot bodemdaling: de verwachte cumulatieve bodemdaling ter plaatse is 8 cm en een verlenging van de gaswinningperiode leidt tot extra bodemdaling.
- Onomkeerbare schade: de gevolgen van bodemdaling door gaswinning zijn onomkeerbaar (de bodem gaat niet meer terug omhoog, de boezem- en polderpeilen mogen niet omlaag en de zeespiegel stijgt). Dit heeft vernatting tot gevolg en beperkt de mogelijkheden om het peil te verhogen. Een deel van het gebied ligt vrij voor de boezem en daarvan staat de drooglegging van de landbouwgronden al onder druk. Dit heeft te maken met de geografische ligging van het gebied: door de toenemende regenval, de toename van westenwinden, de bodemdaling en de zeespiegelstijging stuwt het boezemwater in het noordoosten van de provincie steeds vaker op. Dat zorgt ervoor dat de landerijen steeds vaker te nat worden. Het standpunt dat de peilen niet meer omlaag mogen is inmiddels verankerd in het beleid van provincie, waterschap en ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W). De onomkeerbare schade bestaat uit het natter worden van de landbouwgronden en uit de beperking om de peilen niet hoger te kunnen opzetten om hiermee verzilting te bestrijden en verdroging elders in de regio (de hoge zandgronden) te voorkomen.
- Strijdigheid beleid van ministeries: wij ervaren het beleid van de ministeries EZK en I&W als strijdig met elkaar. Zo vormt peilverlaging volgens de Kamerbrief water en bodem sturend van 25 november 2022, geen passende herstelmaatregel meer voor bodemdaling. Geen peilverlaging en wél bodemdaling zorgt voor een situatie waarvoor geen herstelmaatregel meer passend is en die niet meer door het waterschap kan worden opgelost. Het ministerie van EZK hanteert tot nu toe de lijn dat de bodemdaling door het waterschap kan worden hersteld met technische maatregelen. Wij zien dat als een onjuiste aanname en een vorm van afwentelen van problemen door bodemdaling, een afwenteling die volgens de water en bodem-sturend brief door de minister van I&W wordt afgewezen.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Wij weten dat u ondanks onze negatieve adviezen, toch kunt besluiten om in te stemmen met de gevraagde gaswinning. In dat geval stellen we voor om voor de gaswinning de volgende voorwaarden op te nemen:

- Alle schade claimen: wij vinden wij dat alle bodemdaling, ook kleiner dan de kritische grenswaarde van 5 cm, moet worden gecompenseerd. Ook bij kleinere dalingen zijn er wel degelijk effecten op de waterhuishouding. Dit houdt in dit geval onder meer in dat het verlies aan waterberging in grond en oppervlaktewater hersteld moet worden.
- Een maatschappelijke plus voor dit gebied: omdat gaswinning het gebied benadeelt en delfstoffenwinning de streek ten goede zou moeten komen. Wij weten dat de voorgenomen actualisatie van de Mijnbouwwet voor nieuwe gaswinningen een "plus voor het gebied" beoogt. Dat is een mooie ontwikkeling voor de nieuwe winningen na inwerkingtreding van de gewijzigde wet, maar in het beheergebied van Wetterskip Fryslân is er sprake van veel bestaande gaswinningen waarbij door actualisaties van winningsplannen de bodemdaling verder toeneemt, waarvoor de vernieuwde wet dan mogelijk niet geldt. Wij wijzen de staatssecretaris er op dat actualisatie van een winningsplan ons inziens ook behoort tot de categorie "nieuwe winningen", waarvoor een maatschappelijke plus zou moeten gelden. We denken als waterschap bijvoorbeeld aan een vorm waarbij de energietransitie in de streek wordt gestimuleerd en collectief een vorm van "energiearmoede" wordt voorkomen.

Hoogachtend,

Onderwerp: Advies op geactualiseerd winningsplan UMOG/Harkema

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân.

5.1.2.e

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Postbus 36 | 8900 AA Leeuwarden

18.07.24

Port betaald

Business Post Leeuwarden

Port Betaald

Port Payé

Pays-Bas

DATUM BINNENKOMST
23 JULI 2024

FLUGDyke-Mabel

WETHERSKIP
FRYSLÂN

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

RX2AA - #X830XDX#00#00